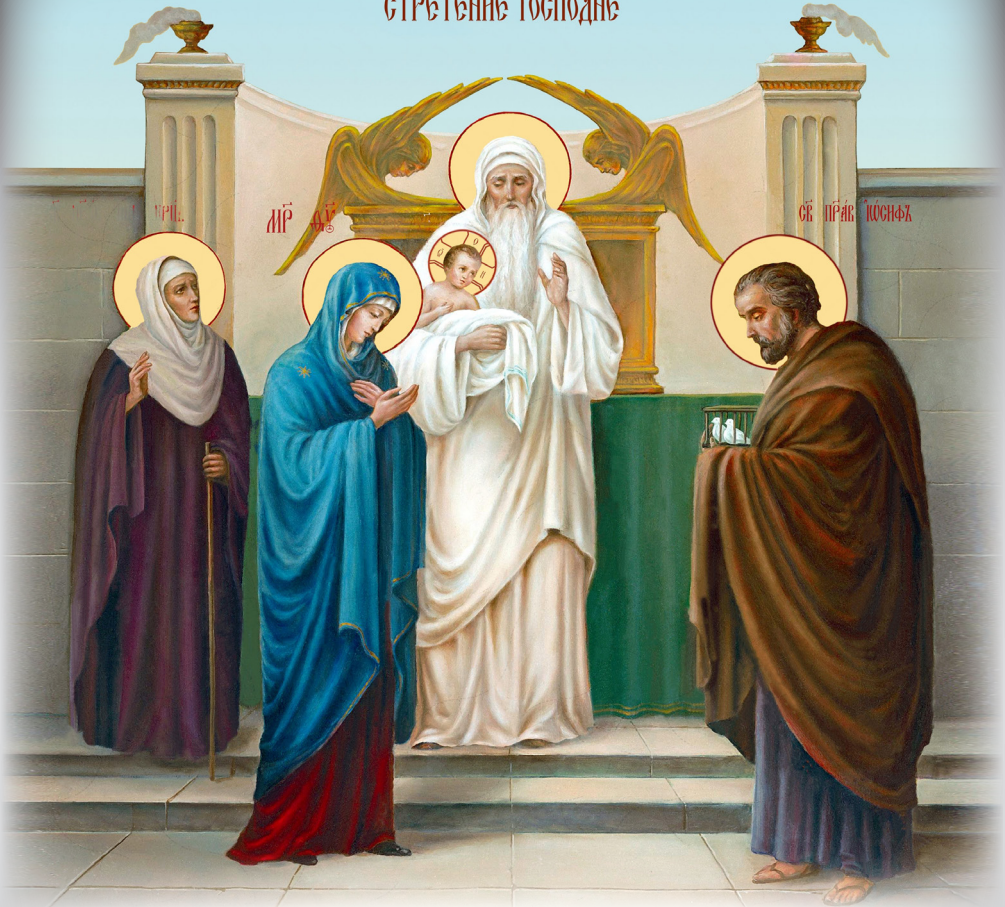

СТРЕТЕНІЕ ГОСПОДНЕ

Стрѣтеніе гдѣ бѣа ѡ спса нашего ижеа хрѣта.

Радѣйся, благодѣтельная бже дѣво, изъ тебе бо возсия снце
правды хрѣтосъ бѣъ нашъ, просвѣщяая и сщыма во тмѣ:
веселѣся и ты, старче праведный, прѣмыи во ѡбѣтїа
свободителя душъ нашихъ, дарующаго намъ воскресѣнїе.

Radujšja, Blahodátnaja Bohoródice Dívó, iz Tebé bo vozšijá Sólnce
právdy Christós Bóh náš, prosviščájaj súščyja vo tmi:
veselíšja i tý, stárče právednyj, prijémyj vo objátija
Svobodítelja dúš nášich, Dárujuščaho nám voskresěňije.

SVETOVÝ DEŇ PRAVOSLÁVNEJ MLÁDEŽE

Svetový deň pravoslávnej mládeže je medzinárodný sviatok, ktorý bol ustanovený v roku 1992 na 14. ročníku zhromaždenia predstaviteľov miestnych pravoslávnych cirkví a oslavuje sa v deň sviatku Stritenija (Stretnutie Hospodina so starcom Simeonom) 2. / 15. februára.

Ďakovať za tento sviatok môžeme svetovej organizácii pre mládež SYNDESMOS, ktorá bola založená v roku 1953 vo Francúzsku. Grécke slovo „*SYNDESMOS*“ v doslovnom preklade znamená „jednota ducha v spojení sveta,“ preto bolo ustanovené, že sa deň pravoslávnej mládeže bude oslavovať na symbolické stretnutie ducha, sveta a mladosti. Bratstvo „*SYNDESMOS*“ má približne 120 vetiev v asi 46 krajinách sveta a jeho náplňou je napomáhať stretnutiam mladých veriacich ľudí z celého sveta, organizuje medzinárodné letné tábory pre deti a mládež, medzinárodné pútnické zjazdy.

Naše Bratstvo pravoslávnej mládeže na Slovensku – SYNDESMOS je súčasťou veľkej pravoslávnej rodiny mládežníckych Bratstiev v celom svete. Každý z nás plní určitú službu, či už voči svojim blíznym, ale najmä voči Hospodu Bohu. Spoločne sa učíme naplňovať slová Isusa Christa, ktorý nás počas svojho pozemského pôsobenia na Zemi učil, že sa netreba báť a šíriť jeho slovo do celého sveta. Stretávajúc sa s modernou dobou, ktorá pre mladého človeka predstavuje jednu obrovskú búrku nástrah a vášní, musíme byť my tým majákom, ktorý každú loď bezpečne privedie do prístavu. Aby sme boli dostatočne na tomto mori viditeľní, potrebujeme mať dostatok sily, ktorú nám poskytne práve prítomnosť Hospoda Boha, Presvätej Bohorodičky a zástup našich svätých v našom každodennom živote. Z podstaty nášho názvu vyplýva, že musíme byť jednotní a spoločne spojení. Tým, čo nás spája, je práve láska k nášmu Spasiteľovi a k svätej pravoslávnej Cirkvi. Všetci spoločne sme prizvaní chrániť kresťanské hodnoty a učenie pravoslávnej Cirkvi. Dôležité, však pri tom všetkom je, rešpektovať naše odlišnosti a názory na určité udalosti, ktoré sa vôkol nás dejú. Naše cesty môžu byť rôzne a každý sa na tej svojej ceste stretne aj s iným typom prekážok, no myslíme na to, že máme rovnaký cieľ, ktorý nás spája a ním je dosiahnutie Nebeského kráľovstva v prítomnosti milujúceho Boha Otca.

Drahá mládež, drahí čitatelia časopisu Istina. Želám Vám veľa odhodlania do ďalšej služby Hospodinovi, nech je Vám táto služba milá, nech je pre Vás inšpiráciou vo Vašom osobnom, ale aj profesijnom živote.

KOLEDOVANIE MLÁDEŽE V MEDZILABORCIACH

V deň rusínskeho Silvestra 13. 1. 2024 sme sa my, väčší i menší mládežníci z Medzilaboriec vybrali koledovať našim miestnym veriacim. Práve v tento deň nám aj pekne nasnežilo, čo nám utvrdilo pocit roždestvenskej atmosféry. Mali sme pripravené tradičné roždestvenské koledy aj milé vinše a básničky, ktoré sme usilovne nacvičovali pod vedením matušky Zálevskej. Koledovania sa zúčastnil aj prezident BPM na Slovensku Alexander Hričko a viceprezident Alexander Zalevskij.

Začali sme ráno o 10:00 na fare, kde sme si program poslednýkrát precvičili a zároveň sme zakoledovali nášmu otcovi duchovnému Zálevskému s rodinou. Pokračovali sme navštevovaním domov aj bytov v celom meste, po ktorom sme sa presúvali autami, no na kratšiu vzdialenosť i pešo. Všade sme boli srdečne privítaní i pohostení. Veľmi nás potešilo vidieť úsmevy a niekedy aj slzy dojatia na tvárach ľudí. Okrem domácností sme zavítali

dokonca aj do obchodu, v ktorom pracuje mamka jedného z našich koledníkov. Prešli sme mnoho domácností, preto bolo zaujímavé sledovať ako sa líšili reakcie ľudí i atmosféra v ich príbytkoch. V niektorých sme sa zdržali len chvíľku a pokračovali ďalej, v iných sme pobudli a posedeli dlhšie. V poslednom byte sme si už tradične objednali pizzu, čo bolo čerešničkou na torte celého dňa. Posedeli sme si, porozprávali sme sa, aj zaspievali, jednoducho sme si užili spoločné chvíle. Naši štedrý veriaci nám nabalili aj kopu sladkostí, ktoré sme dostali ako výslužku domov za odmenu. Táto akcia samozrejme podporila aj vzťahy v našej skupine. Mali sme možnosť spoznať a skamarátiť sa s novými ľuďmi a utužiť naše vzťahy.

Zažili sme veľa vtipných momentov. Sem - tam sme sa aj pozabudli, stala sa chybička, nie všetko bolo perfektné. Mohli sme si vďaka tomu uvedomiť, že nie sme dokonalí a potrebujeme Božiu pomoc. Zároveň tieto nečakané situácie robili naše vystúpenie jedinečným a zapamätateľným, ale aj zábavným. Väčšinou sme sa na tom zasmiali a pokračovali sme ďalej. Tento deň bol náročný no úspešne sme ho zvládli a mohli sme si po ňom spokojne a zaslúžene oddýchnuť. Vďaka patrí našim koledníkom, organizátorom, šoférom, matuške, ktorá nás trpezlivo viedla a nacvičovala a všetkým ostatným, ktorí sa na tejto bohumilej akcii podieľali. Samozrejme ďakujeme aj našim milým a pohostinným ľuďom, za prívetivosť, milé slová, všetky chutné dobroty i dary na chrám. Hlavne však Hospodu Bohu, bez ktorého by nič možné nebolo, že sme mohli pozdraviť ľudí s narodením Božieho Syna a prežiť tento krásny deň.

ROŽDESTVO CHRISTOVO V ČESKEJ REPUBLIKE

Dne 25. prosince 2023, v den Narození Ježíše Krista dle nového kalendáře, se v katedrálním chrámu sv. Cyrila a Metoděje v Praze sloužila slavnostní archijerejská bohoslužba. Jeho Vysokopřeosvícenost Michal, arcibiskup pražský a českých zemí na

závěr liturgie promluvil o této, pro každého křesťana radostné události. Podotkl, že Narození Ježíše Krista je radost a všem popřál, ať tento svátek naplní naše srdce světlem naděje, radostí a pokojem.

Po bohoslužbě si děti z nedělní školy připravily vánoční besídku. Celý příběh se nesl v duchu vánočního příběhu o narození Ježíše v Betlémě, následování hvězdy, příchodem do Betléma, odevzdáním darů. Nechybělo zpívání koled. Na závěr všechny děti spolu s věřícími zazpívali koledu Narodil se Kristus Pán.

Po vystoupení Vladyka Michal rozdál všem dětem dárky a ukončil požehnáním.

Kristus se rodí! Oslavujme Ho!

Ivana Bilá

VZNIK ARIÁNSTVA

Alexandrijský presbyter Ários (poslovančený tvar Árij) bol iniciátorom herézy, ktorá sa lavínovite šírila a zachvacovala naliehavosťou svojej témy široké kruhy cirkvi a celej spoločnosti grécko-rímskeho štátu, spoločnosti, ktorá sa vtedy ešte len christianizovala.

Bol to zápas, ktorý je dnes väčšinou vzdialený širším kruhom kresťanov, cudzí bežnému spôsobu myslenia. Ale stačí sa pozrieť do našich pravoslávnych cirkevných spevov, na texty tropárov, stichír, a hneď zbadáme, ako je ich obsah nasýtený klasickými formuláciami viery, ktoré cirkev v prvých slobodných storočiach svojho vývinu vypracovala o Svätej Trojici i o osobe Isusa Christa – Boho-človeka. No žiaľ veľmi málo skutočnej pozornosti im venujú tí, ktorí ich chrámoch spievajú. Naša epocha je charakteristická slabou vierou a značne povrchným cítením a určitým sklonom k sentimentalizmu. Zápasy štvrtého storočia sa naopak sústreďovali na základné ontologické otázky ľudského bytia a predovšetkým na základnú otázku: ako je možná spása človeka v Bohu. V ľuďoch sa prebúdza živá potreba poznávať Boha a ujasniť si zmysel osobnosti Spasiteľa Christa.

Spor začal v Alexandrii, hlavnom stredisku vtedajšej svetovej kultúry a kresťanského myslenia. Inteligentný Ários bol kazateľ s bohosloveckým vzdelaním, ktoré získal v antiochijskej škole, preslávenej biblickým realizmom. Bol na slovo vzatý rečník, ktorý vedel zapôsobiť na poslucháčov pri výklade Svätého Písma, a začal sa zaoberať vo svojich úvahách otázkou, aký je vzťah Syna Božieho k Bohu Otcovi. Už dávnejšie boli v cirkvi teológovia, ktorí tradičnú vieru cirkvi, že Isus Christos je božskou Osobou, ale súčasne od Otca odlišnou, vykladali v tom zmysle, že Syn je podriadený Otcovi. To sme videli už v prvom období u kresťanských apologétov, ktorí sa snažili vyložiť

pojmem Loga v termínoch stoickej filozofie. Na druhej strane opakom aj bola snaha stotožniť Syna Božieho s Otcom.

Sám Ários bol Lýbijec, ale teologicky vyšiel zo školy v Antiochii vedenej učiteľom Lukiánom, ktorého teologické náhľady boli poznamenané subordinacionizmom (teória podriadenosti). Keď sa potom vrátil do Alexandrie, stretol sa tam s dvoma smermi ("ľavé a pravé krídlo"), ktoré sa vyvinuli z bohoslovía slávneho Origena. Áriovmu zameraniu vyhovoval "ľavý" origenizmus, ktorý zdôrazňuje podriadenosť Syna Otcovi. Rozviedol ho vo vlastnej interpretácii až do krajností, ktoré sa stali nebezpečnou herézou, názorom, ktorý je v zásadnom rozpore s cirkevnou dogmou. Ohlas jeho teologických výkladov bol značný, lebo sám Ários bol človekom, ktorý vedel vzbudzovať sympatie ľudí. Vychudnutá tvár, prísnosť v správaní, uvážlivé slová, povest človeka mravne k sebe prísneho, askétu, ktorému ani jeho odporcovia nemohli nič vytknúť, teda silný charakter a súčasne skvelý rečník, ktorý vie zaimponovať umením dialektiky - to boli hodnoty, ktoré Ários vedel majstrovsky využiť pri rozširovaní svojho učenia. Považoval svoje názory samozrejme za najlepšie a za plne ortodoxné. Ários v podstate vystúpil s tézou, že Syn Boží, Christos, môže byť považovaný iba za jedno z Božích stvorení, za stvoreného v čase, lebo jeho rodenie od Otca je nutne spojené s jeho vznikom v čase. V tomto názore sa do istej miery odzrkadľovala učenie Origena, ktorý hovoril o súčasnosti svetla a Boha, lebo Boh bol vždy Stvoriteľom. Ários rozviedol túto analógiu ďalej: ak je Syn Boží rodený Otcom ako nástroj stvorenia sveta, je treba myslieť, že *"bola doba, keď Syna nebolo."* To znamená, že Syn Boží musí byť iný ako Otec, že nemôže byť Otcovi podobný, pokiaľ ide o Božstvo.

Peter Bobak

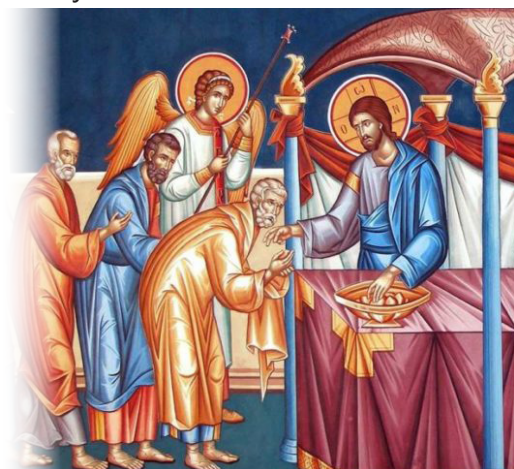
Zdroj: ALEŠ, Pavel. Cirkevné dejiny II. Kresťanská cirkev v období všeobecných snemov. **Foto:** www.askitikon.eu

SVÄTÁ TAJINA EUCHARISTIE

Svätá tajina Eucharistie bola ustanovená a vykonaná samotným Spasiteľom. Isus Kristus ju vykonal spoločne s apoštolmi v čase Tajomnej večere, bezprostredne pred svojimi utrpeniami a smrťou na Kríži. Svedčia o tom všetci štyria evanjelisti (Mt 26, 26-29; Mk 14, 22-25; Lk 22, 19-20; Jn 13, 1-4) a taktiež svätý apoštol Pavol (1 Kor 10, 16-17; 11, 23-29). Svätá tajina Eucharistie sa stáva neodmysliteľnou súčasťou kresťanského života. Veľmi vážnymi pamiatkami sú sväté liturgie, ktoré Cirkev vykonáva dodnes. Je to svätá liturgia apoštola Jakuba, svätého Jána Zlatoústeho, svätého Vasiľa Veľkého, liturgia koptská, rímska a iné. Sväté liturgie sú nerozlučne spojené so svätou tajinou Eucharistie. Ako vidíme, Tradícia Cirkvi nás vedie k tomu, že svätá tajina Eucharistie zaujíma dominantné postavenie v Cirkvi, počínajúc od svojho ustanovenia na Tajomnej večeri. Pravoslávna Cirkev chápe svätú tajinu Eucharistie ako kľúčovú, ktorá má veľký význam v živote kresťana. Samotná svätá tajina Eucharistie nezabezpečuje spasenie človeka, ale je jednou zo základných podmienok pre jeho dosiahnutie.

Eucharistia nie je najdôležitejšou a najcentrickejšou tajinou, ale v nej sa naplňuje a prejavuje Cirkev. Preto sa každá svätá tajina završuje v Eucharistii, t. j. v Cirkvi. Cirkev je tam, kde sa koná Eucharistia, a členom Cirkvi je ten, kto sa zúčastňuje na Eucharistii. Jednou z ideí, ktorá sa tiahne ako niť celou východnou pravoslávnou teológiou je, že miesto, na ktorom sa slúži Eucharistia, je obrazom „nového“ premeneného kozmu, je to Božie kráľovstvo na Zemi. Túto myšlienku nájdeme aj vo svätootcovskej literatúre, zvlášť v diele svätého Maxima Vyznávača a neskoršie aj u svätého Simeona Nového Teológa. Eucharistické spoločenstvo, podľa východných svätých otcov, je spoločenstvom novej eschatologickej epochy. Svätý Maxim Vyznávač učí, že svätá tajina Eucharistie je anticipáciou eschatologického naplnenia. Preto pravoslávna Cirkev chápe Eucharistiu ako budúce kráľovstvo Božie, ktoré sa začína už tu na tejto Zemi. Tajne a nepochopiteľne pre svet sa schádza Cirkev ako malé stádo, ktorému Otec prisľúbil Božie kráľovstvo. Oddelene od sveta sa uskutočňuje vstupovanie do svetla, radosti a víťazstva Božieho kráľovstva.

Keď pravoslávna Cirkev začína svätú liturgiu vyhlásením, že je požehnané kráľovstvo Svätej Trojice, chce zo samého počiatku ukázať na cieľ nášho putovania, ktorým je Božie kráľovstvo. Rečou Biblie sa Cirkev vyjadruje vtedy, keď požehnáva kráľovstvo, čo znamená, že objavuje, vyznáva a prijíma ho ako konečný cieľ celého nášho života, ako jeho poslednú a najvyššiu cennosť. Požehnať znamená prijať, zamilovať si a nasmerovať svoju dušu k tomuto kráľovstvu. Cirkev je spoločenstvo a zhromaždenie tých, ktorým je v Božom kráľovstve zjavený zmysel a podstata života.

Ctihodný schiigumen Antonij hovorí, že Božie kráľovstvo je potrebné hľadať nie za ohradou, ale vo svojom vnútri, vo svojom srdci. Keď v takomto stave budete prebývať, uvidíte v sebe Boží pokoj, teda Božie kráľovstvo a seba samého v ňom. Túto vieru eucharistické spoločenstvo vyjadruje slovom „*Amiň*,” čo v preklade z hebrejského jazyka znamená všeobecné prijatie, radosť z neho i o ňom. Toto „*Amiň*” je nám darované Christom, lebo iba znajúc Christa môžeme povedať „*Amiň*” Bohu. Prijatie tohto vyhlásenia kladie počiatok nášmu vstupu na hostinu Hospodinovu v Jeho kráľovstve. Tým sa realizuje nebo na Zemi, ale iba vďaka svätej tajine Eucharistie.

Eucharistia sa teda začína z reálneho oddelenia Cirkvi od sveta. Samotný malý vchod je reálnym prechodom Cirkvi zo starého do nového, z tohto sveta do budúceho, do sveta, kde vládne láska a radosť. V starom svete oltár už neexistuje, je zničený. Oltárom nového sveta sa stal sám Christos, Jeho človečenstvo, ktoré prijal, zbožštil a učinil chrámom Božím. Christos vstúpil na nebo, čo znamená, že cez Christa je nám ľuďom darovaný prístup do neba. Cirkev vo svätej tajine Eucharistie vystupuje na nebo. Vystupujúc na nebo Cirkev sa stáva tým, čím v skutočnosti je. Vo svätej tajine Eucharistie vstupujeme do premeneného sveta, na nebesá a dotýkame sa budúceho života. Diakonova výzva „*Vremja sotvoriti Hospodevi...*” nie je konštatovaním o „príhodnom” čase pre vykonávanie svätej tajiny Eucharistie, ale tvrdenie, že nový čas, čas Božieho kráľovstva a naplnenia ho Cirkvou prichádza teraz do padlého sveta, aby nás tak Cirkev vyviedla na nebo a premenila na to, „čím ona je:” Telo Christovo a chrám Svätého Ducha.

Zhromažďovanie veriacich v chráme na Eucharistiu sa neuskutočňuje preto, aby sa každý individuálne modlil, ale aby bolo zjavené tajomstvo Cirkvi. Pozemský život členov Cirkvi je neustále a neprerušené putovanie k nebeskému kráľovstvu, čo konštatuje svätý apoštol Pavol slovami: „*Lebo tu nemáme zostávajúceho mesta, ale to budúce hľadáme*” (Žid 13, 14). Toto spoločné putovanie sa uskutočňuje vďaka eucharistickému zhromaždeniu. Do Božieho kráľovstva nejdeme symbolicky, ale reálne. V tomto procese cítime, že nie sme sami. Hlava Cirkvi, Christos, putuje s nami. Cirkev sa vo svätej tajine Eucharistie mení na pozemské nebo, kde sídli nebeský Boh. Tak nebeský a pozemský svet vytvárajú nedeliteľnú jednotu a ich životodarným a zjednocujúcim faktorom je prítomnosť Christa. Dôkazom toho je rozloženie častíc na diskose počas proskomidie. Okolo Baránka (Ahnca) sú častice z nášho ľudského pohľadu za živých a mŕtvych, ktorých zjednocuje a zároveň oživuje Baránok. Pretože Cirkev v eucharistickom zhromaždení má svojho Stvoriteľa a Zakladateľa, je „*širšou než nebesá,*” ako Bohorodička po počatí nášho Spasiteľa Isusa Christa.

Mgr. Daniel Havaj

Zdroje: BELEJKANIČ, Imrich. Pravoslávne dogmatické bohoslovie 2., IGNACIK, Marek. Poučenia starcov Optinskej pustovne. **Foto:** <https://www.romfea.gr/katigories/10-apopseis/38654-kainofani-dogmata-peri-theias-euxaristias>, https://apostolikidiakonia.gr/gr_main/catehism/theologia_zoi/themata.asp?cat=art&NF=1&main=texts&file=20.htm

CHRISTOVA LÁSKA Sv. Porfirij Kavsoľalvit

(pokračovanie) Otec Porfirij, keď rozprával o Božej láske a láske k človeku, bol veľmi opatrný a snažil sa ich nerozdeľovať, ako to robia sektanti. Nehovoril len o Božskej láske alebo len o ľudskej láske. Pretože v prvom prípade by sme prišli k úplne neduchovnej odcudzenosti od človeka a nakoniec aj od Boha, a v druhom prípade k humanistickému odcudzeniu od Boha a následne aj od človeka. Starec vždy hovoril o pravoslávnom spojení Božskej lásky a ľudskej lásky v podobe dvoch línií – horizontálnej a vertikálnej, ktoré sa pretínajú v podobe kríža v tele Cirkvi. Starec učil nie abstraktne, ale úplne konkrétne na príkladoch hlavných udalostí zo života každého človeka.

Šťastný je ten mních, ktorý sa naučil milovať tajne. Nevyžaduje lásku od iných, nie je preňho dôležité, či ho majú radi alebo nie.

„Aj ty miluj všetkých, a vnímavo, tajne, vnútorne pozoruj: nestratil si túto lásku? Vylievaj svoju lásku na všetkých. A príde čas, keď už sa nebudeš nútiť k láske. A pocítiš, že všetci ťa ľúbia. V jednej svetskej piesni sa spieva:

*Nepros, aby som ťa ľúbil.
O lásku sa neprosí, neprosí.
Rodí sa sama
V najväčšej hĺbke srdca.*

Rozumej duchovne. Vylievaj zo svojho srdca lásku Christovu. Je to prirodzené. Nech ťa nikdy netrápi, či ťa majú radi alebo nie. Iba ty sám buď naplnený Christovou láskou ku všetkým. A vtedy tajne nastáva premena, všetko sa úplne mení. A toto je najlepšia misionárska práca. Vyskúšaj, a potom mi zavolaj a porozprávaj mi o výsledkoch.“

Starec radil, že ak nás s niekým čaká vážny rozhovor, snažme sa vyberať zhovievavé slová, aby sme nevyvolávali nevraživosť. Uvádza takýto príklad: „Ak musíte niekomu povedať, že klame, nehovorte mu, že hovorí klamstvo, pretože sa samozrejme urazí a pravdepodobne sa začne brániť. Povedzte mu, že nehovorí celkom úprimne.“ Zhovievavosť je vo veci spásy veľmi veľká zbraň pre nás všetkých. A milosť, ktorú nám posielal Boh, sme povinní rozdávať iným podobne, ako sa v chrámoch rozdáva antidor.

- Som povinný stále, geronda, dávať almužnu, stále prejavovať ekonomickú podporu tým bližným, ktorí žijú v núdzi? Pýtam sa Vás to preto, že, ako viete, moja finančná situácia nie je práve najlepšia.

- Ak máš takú možnosť, pomáhaj aj materiálne. Ale viac preukazuj tým, ktorí sa nachádzajú okolo teba, takúto pomoc: rozprávaj sa s nimi, vypočuj ich, ak ti chcú porozprávať o svojich problémoch, o svojej bolesti, buď s nimi, aby sa necítili osamelými.

Raz, keď som bol nespokojný preto, že som nenachádzal u niektorých odvetnej lásky, mi starec povedal: „V našej dobe ľudia chcú, aby ich mali radi, a v tomto sú neúspešní. Pravda je však taká, že sme povinní sa nezaujímať o to, či nás milujú, ale či my milujeme Christa a ľudí. Iba tak sa môže naplniť tá prázdnota v duši.“

Láska starca nemala hraníc, bola bezhraničná. Rozlievala sa na všetky Božie deti, na všetkých ľudí: priateľov a nepriateľov. Hovoril mi: „Vo venci našej lásky k priateľom sú rôzne prímеси (vypočítavosť, vzájomnosť, ctibažnosť, slabosť, zaujatosť), a naopak veniec k našim nepriateľom je čistý.“ Ešte často hovoril: „Naša láska k Christovi musí prenikať všade, aj k hipisákovi do Mataly¹.“

V súvislosti s mojimi vzťahmi v spoločnosti hovoril: „Úsilie kresťana nespočívajú v kázňach a sporoch, ale naozajstnej, skrytej láske. Keď začíname viesť spory, ľudia začínajú oponovať a vzniká polarizácia spoločnosti. Ale ak bližných ľúbime, máme pocit, akoby sme im niečo dávali, hoci v skutočnosti to niečo dávame samým sebe. Láska si vyžaduje obeť. Pokorne obetujme niečo svoje, čo v skutočnosti nie je naše, ale Božie.“

preložila J. Kapraľová

Zdroj: „Porfirij Kavsokalyvit: Cvjetoslov sovetov“ (dostupné na predanie.ru)

Foto: помоги-ближнему.пф, svetigora.com

1 Mesto na Kréte. V 60. a 70. rokoch sa tu konali stretnutia hipisákov z celého sveta.

AKO ŽIŤ S BOHOM. STRUČNÝ SPRIEVODČA „DUCHOVNÝMI BESEDAMI“ PREPODOBŇÉHO MAKÁRIA VEĽKÉHO

(pokračovanie) Dokonca aj ten, kto miluje Hospodina a prijal blahodať Ducha Svätého, môže padnúť a zhrešiť. Ak sa nechá uspokojiť a poddať sa a nebude stále pamätať na Hospodina a hľadať spoločenstvo s Ním, tak keď prídu zlé a diabolské myšlienky, dovolí im vstúpiť do svojho srdca a zhreší. Pretože hoci zlo a hriech nie sú vlastné ľudskej prirodzenosti, vstupujú do srdca človeka, ak im to dovolí. A vtedy duša, ktorá porušila Božiu vôľu, stráca spojenie s Bohom a s Ním aj Božiu blahodať, nebeské dary a večný život. Preto je také dôležité byť na seba pozorný, aby sme ani v maličkostiach neurážali Ducha Svätého.

Modlitba a venovanie pozornosti svojmu srdcu a myslí, aby boli zamestnané Hospodinom, vám môžu pomôcť zvíťaziť nad zlými myšlienkami. Ak však človek padol, môže sa kajat' a znovu sa spojiť s Bohom. A Hospodin človeka opäť privedie k životu.

Aký je správny spôsob služby Bohu?

Vzťah s Bohom nie je len duchovným spoločenstvom, ale aj službou, ktorá „sa tajne koná vnútorným človekom.“ Kresťan musí zmeniť svoj spôsob myslenia tým, že sa úplne obráti k Bohu. Práve v tom spočíva jeho služba. Musí sa usilovať páčiť sa Hospodinovi, zhromaždiť všetky myšlienky rozptýlené hriechom a nasmerovať ich len na Boha, očakávajúc Hospodinov príchod.

Čím viac sa človek približuje Bohu a miluje Ho, tým je mu bližší. Hospodin príde a oživí jeho dušu, urobí jeho myšlienky dobrými, „božskými,“ „nebeskými,“ naučí ho pravej láske a nerozptýlenej modlitbe (Rozhovor 31).

V službe Bohu je potrebné zachovávať rozvahu a opatrnosť, aby bola naša vôľa v súlade s Božou vôľou. To je možné, ak sa človek nespolieha len na seba, ale viac počúva Boha. Ak Ho o to budeme prosiť, Hospodin nám pôsobením svojej blahodate povie, akým smerom sa máme uberať, pomôže nám premáhať vášne a nehrešiť. „Budeme sa modlit' k Bohu, aby sme všetci, ktorí sme prijali Božiu blahodať..., duchovne slúžili podľa jeho vôle... a takým obrazom žili životom milým Bohu a duchovne mu slúžili podľa Jeho vôle a nasledovali večný život.“

Človek nie je očistený od zla okamžite. Kresťania by sa preto mali snažiť nikoho neodsudzovať a neponižovať, dokonca ani zjavných hriešnikov, nemali by byť voči nikomu neúctiví a nemali by robiť rozdiely medzi ľuďmi.

V tom spočíva čistota srdca, že keď vidíme hriešnikov alebo slabých, máme mať s nimi súcit a byť k nim milosrdní.

Ako žiť podľa Ducha?

Ak je srdce človeka naplnené Božou blahodatou, už sa vo svojom živote neriadi iba Svätým Písmom, ale blahodat sama „píše zákony Ducha“ na jeho srdce. Učí ho, ako má žiť podľa Ducha. Keď sa blahodat zmocní srdca, preniká do celého tela. Všetko dobré, čo človek prináša Bohu - lásku, vieru, modlitbu - Hospodin zväčšuje a posväcuje. Naopak, u tých, v ktorých vládne temnota, hriech ako voda cez potrubie preniká do všetkých častí duše a tela a zatemňuje ich.

Ludská dôstojnosť a sloboda vôle

Blahodat človeka len povzbudzuje, aby žil podľa Božieho zákona, ale nenúti ho k tomu. „*Lebo vysoká je dôstojnosť človeka.*“ Je vzácnejší ako ostatné stvorenie, dokonca aj od anjelov. „*Viditeľné stvorenie je zviazané nejakou pevnou prirodzenosťou,*“ nemá vôľu a nemôže sa dostať zo svojho stavu. Človek je však korunou stvorenia. Je stvorený na obraz a podobu Boha a dostal od neho najväčší dar zo všetkých - slobodu. Tak ako je Boh slobodný a robí si, čo chce, aj človek je od prirodzenosti slobodný. Môže si vybrať cestu hriechu a skazy alebo cestu pravdy a poslušnosti Bohu.

Pripraviť svoje srdce pre Hospodina

S kým človek komunikuje, tomu je jeho vôľa poslušná. Niektorí ľudia sú v spoločenstve s Christom a anjeli, zatiaľ čo iní sú v spoločenstve so satanom a démonmi. V srdci človeka „je akási nekonečná hĺbka:“ je tam miesto pre pravdu i nepravdu, život i smrť, dobro i zlo. Musí to byť miesto pre Christa, preto je potrebné očistiť a „obnoviť“ naše srdce, pripraviť ho pre Hospodina, ktorý tam ide založiť svoje kráľovstvo. V tom nám pomáha myseľ a svedomie, ktoré osvecujú dušu. A tí, ktorí svoju vôľu robia poslušnou Bohu, snažia sa žiť podľa jeho blahodate, sú ňou posväcovaní a obohacovaní.

Bojovať proti hriešnym myšlienkam

Po páde do hriechu diabol neustále útočí na človeka, naplňa jeho srdce mnohými nečistými myšlienkami, pokúša ho a presvedča, aby spáchal hriech. A ak ho človek počúvne a súhlasí, hreší. Nepriateľ útočí najmä na svätých, pretože tí sú silnejšími protivníkmi, sú pevní a presvedčení o svojej spáse, veľmi sa cvičia v duchovnom živote a sám Boh je s nimi. Ale tým, ktorí sú len na začiatku cesty k Bohu, stačí jedno súženie, aby upadli do hriechu.

Preto je človek povolaný k neustálemu boju proti hriešnym myšlienkam. O to viac, že na jeho obranu stojí sám Hospodin so svojím zástupom anjelov. **(pokračovanie)**

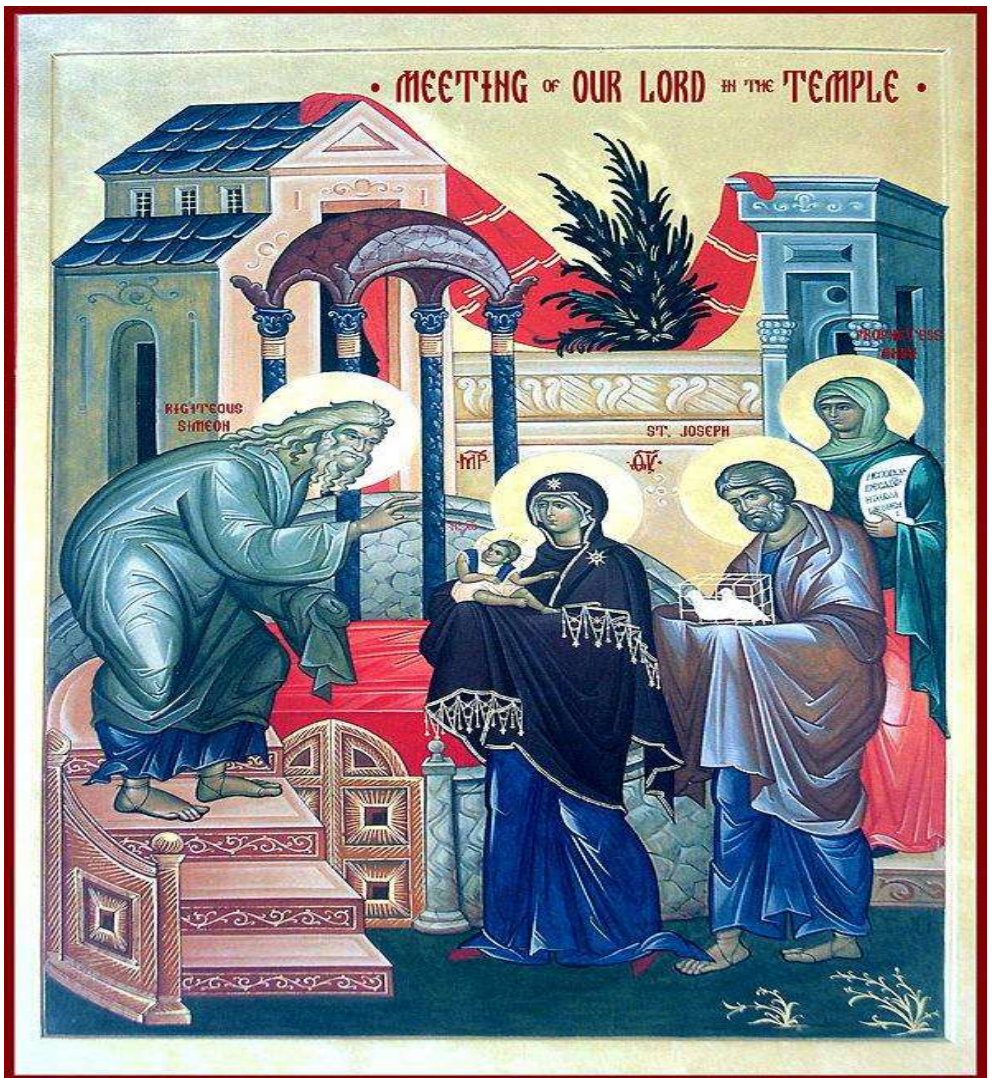
Ludvig Kináč

Zdroj: <https://blog.predanie.ru/article/kak-zhit-s-bogom-kratkij-putevoditel-po-duhovnym-besedam-prepodobnogo-makariya-velikogo>. **Foto:** <https://panteleimon-vyatka.ru/missionerstvo/dushepoleznye-chteniya/grekh-i-borba-s-nim/>

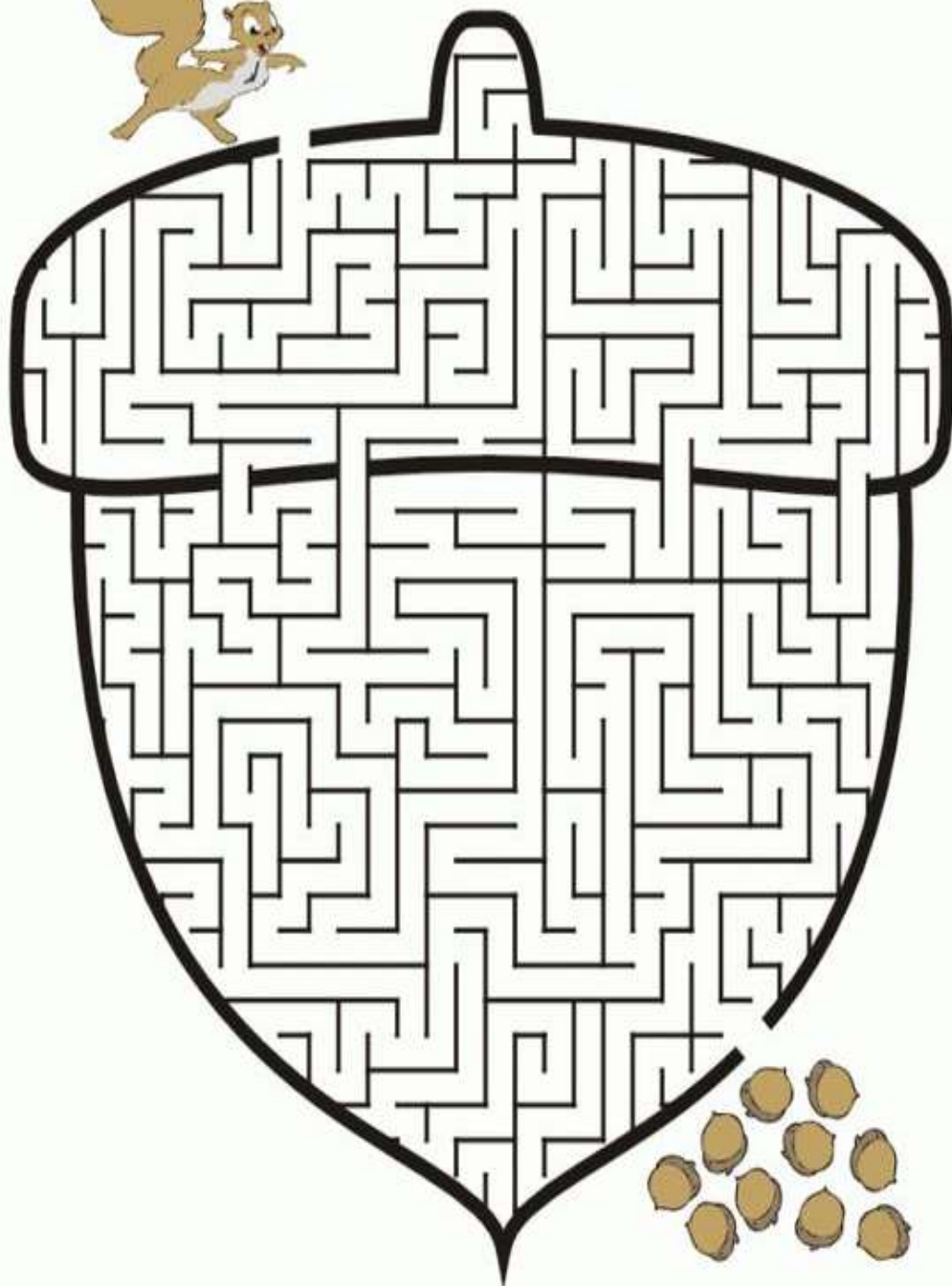
OVEČKA

Milé deti!

Máme tu mesiac február, v ktorom slávime 15. 2. Stritenije Hospodinovo. Keď Bohorodica priniesla Christa na deň do jeruzalemského chrámu podľa zákona, slúžil v tom čase v chráme veľkňaz Bol to otec svätého Jána Krstiteľa. Vtedy starec menom S..... vzal na ruky Christa a povedal: „Teraz prepúšťaš služobníka svojho Vládcu, lebo moje oči videli Tvoje spasenie.“

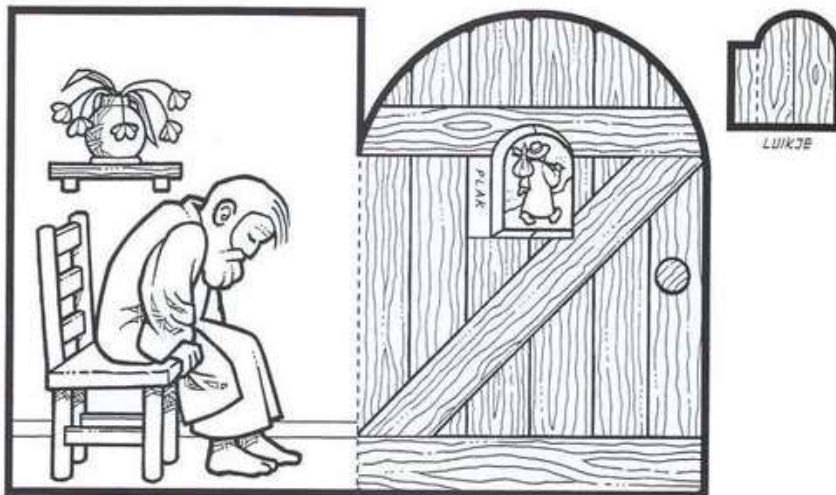

Pomôž veveričke s hľadáním cesty k orieškom:

V ďalšom čísle Istiny sa začneme venovať podobenstvám. Vieš už teraz z obrázka vyčítať o aké podobenstvo ide?

(obrázok si môžeš vyfarbiť)

Veronika Skysľaková

Vaše súťažné odpovede nám posielajte
do 7 pracovných dní na adresu:
sutaz.ovecka@gmail.com

CHRISTOS RAŽDAJETSJA!

Aký postoj má pravoslávna Cirkev na koncerty, používanie hudobných nástrojov a potlesk v chrámoch?

Ďakujem za odpoveď

V dnešnej dobe, keď môže byť dieťa kľudne hrubé k dospelému a tínedžer môže piť pivo a fajčiť na schodoch chrámu, je veľmi dôležité vzbudiť v mladej generácii zmysel pre rešpekt a úctu. Niektorí kňazi však kráčajú s dobou, s duchom tejto doby – „nič nie je sväté,“ urobme zo všetkého zábavu – show must go on!

Grécke slovo άγιος (svätý) sa chápalo ako „oddelené pre Boha,“ to znamená, že chrám je zvláštne miesto, zvláštne územie, kde dochádza k najužšiemu spojeniu Boha a človeka - v tajine svätého Prijímania. A pocit úcty k svätému miestu je nevyhnutnou podmienkou pre život kresťana a nábožného človeka vôbec! Kde nie je úcta k svätému miestu, tam nie je ani náboženstvo! Chrám je miesto, kde sa vykonávajú sväté tajiny, kde sa modlí k Bohu, a preto by sa územie chrámu nemalo využívať na žiadne predstavenia. Máme na to dostatok priestorov, kde takéto podujatia konať.

Počas bohoslužieb sa v pravoslávnych chrámoch nehrá na hudobných nástrojoch. Rímskokatolíci a protestanti majú na bohoslužbách organ, v modernejších evanjelických kostoloch aj klavír a v evanjelických kostoloch často hrajú malé orchestre - gitary, bicie, zosilňovače. Prečo pravoslávna Cirkev pri bohoslužbách nepoužíva hudobné nástroje? Prebúdzajú emócie, city (hovoril o tom Klement Alexandrijský a iní cirkevní otcovia). Vďaka nim môže srdce začať biť rýchlejšie alebo naopak pomalšie, inými slovami, hudba ovplyvňuje emócie človeka. Práve preto pravoslávna Cirkev vždy zastávala názor, že pri bohoslužbách nie je miesto pre hudobné nástroje. Nie je možné umelo – pomocou organov, píšťal, klavírov, bicích a gitár – uviesť do pohybu zmysly. Ak sa v človeku objaví emócie, potom ich musí prebudiť Duch Svätý pôsobiaci v srdci. Cirkev teda vždy podriaďovala hudbu slovu, melódiu Evanjeliu. Srdce by malo byť pohnuté Božím slovom teda Evanjeliom. A k tomu, Boh nám daroval dokonalý nástroj, ktorým sú hlasivky. Pri speve sa ľudský hlas stáva hudobným nástrojom, pretože človek ním dokáže vytvárať hudobné zvuky – tóny a spájať ich do hudobných tvarov (melódií) a celkov (piesní).

Čo sa týka potlesku v chrámoch je to určité vyjadrenie, ktoré patrí skôr na predstavenia a keďže svätá liturgia ani žiadne iné bohoslužobné úkony nie sú predstavením, nie je dôvod tlieškať v chrámoch. Túto otázku by som ukončil slovami z Evanjelia kde Isusa Christa strávila horlivosť pre Boží dom. „*Nerobte pelech z domu môjho otca.*“ Majme chrám v obrovskej úcte a premýšľajme o nich ako o sakrálnom mieste (z latinského Sacer – „posvätný“ stavba slúžiaca pre výhradne Bohoslužobné úkony). Blahodať Božia nech je so všetkými Vami.

jerej Mgr. Nikifor Surma
duchovný BPM

MONASTIER V LADOMIROVEJ

Mužský monastier a tlačiareň prep. Jova Počajevského v Ladomirovej založil archimandrita Vitalij Maximenko. V rokoch 1902 - 1915 bol archimandritom v Počajevskej lavre, kde sa mu podarilo obnoviť tlačiarenskú prácu, započatú ešte prepodobným Jovom Počajevským. Zorganizoval tam typografické bratstvo s poriadkom spoločného života. Za krátky čas priviedol tlačiareň do rozkvetu. Jeho veľkú lásku k Pravosláviu i obyčajnému ľudu tu bolo cítiť na každom kroku. Otec Vitalij bol po mnohých aktivitách uväznený a odsúdený poľskými úradmi na trest smrti. Z väzenia ho zachránili, srbský patriarcha Dimitrij a vladykovia Antonij a Varnava, ktorí ho povolali na službu Ruskej cirkvi v zahraničí. Bol poverený nájst' vhodné miesto pre novú tlačiareň. V roku 1923 prišiel na pozvanie pražského arcibiskupa Savatija na Prešovskú Rus.

Otec Vitalij bol osvedčený, pracovitý, organizačne schopný človek, a tak si ho Hospod' povolal na misiu do Ladomirovej. Keďže Ladomirová mala výhodnú polohu aj pre Ruskú zahraničnú cirkev, rozhodol sa vybudovať tlačiareň práve tu, aby tak mohol rozposielať tlačené slovo do celého zahraničného Ruska. V roku 1923 na sviatok archanjela Michala bol posvätený základný kameň chrámu v Ladomirovej a presne o rok na to, bol slávnostne posvätený pražským arcibiskupom Savatijom. Zasvätený je práve svätému archanjelovi Michalovi. Aj keď bol chrám postavený, pravoslávni v Ladomirovej zostali v dlhoch. Otec Vitalij sa preto snažil aspoň z malej časti obnoviť Počajevskú tlačiareň, z ktorej činnosti by mohol čiastočne splácať dlhy. Asi po polročnom pobyte na Slovensku sa mu podarilo získať starý tlačiarenský stroj. Nebolo naňho miesto v Ladomirovej, tak ho zložili vo Vyšnom Svidníku. Tu sa otec Vitalij presťahoval s bratmi, ktorí boli pri ňom. Žili a pracovali tu v ťažkých podmienkach. Dodnes sa v našom regióne zvykne používať prirovnanie chodiť ako „chandro-mandro“ (skomolenina od archimandritu). To súvisí s archimandritom Vitalijom, ktorý každodenne chodil pešo zo Svidníka do Ladomirovej slúžiť bohoslužby a vykonávať treby.

Tlačiareň začala fungovať od apríla 1924. Pracoval v nej najskôr sám otec Vitalij, neskôr prišli dvaja dobrovoľníci zo Sremských Karloviec. Cez prázdniny mu prichádzalo pomáhať o niečo viac ľudí. V roku 1925 sa podarilo získať cirkevnoslovanský šrift. O rok neskôr bol položený základný kameň monastierskeho domu v Ladomirovej. Jedna izba bola zriadená pre

tlačiareň, druhá pre otca Vitalija s bratstvom. Pridal sa k nim mladý mních Ignatij Čokina z Uličského Krivého, ktorý bol prvým členom bratstva z miestnych obyvateľov. Postupne sa členovia Pravoslávnej Misie na Slovensku rozrastali. Príchodom dvoch valaamských monachov život v bratstve nabral jednoznačne mníšsky spôsob, slúžili sa tu každodenné monastierske bohoslužby, čítali životy svätých počas jedenia a pod. V roku 1929 prišiel výborný znalec tlačiarenskej sadzby, spolupracovník Ivan Ivanov, neskorší správca v Medzilaborciach, ktorý sa stal hlavným sadzачom. V roku 1931 sa k bratstvu sa pridali učený jeromonach, neskorší igumen Sáva Struve.

Monastier sa tešil veľkej obľube ľudí zo širokého okolia. Príval veriacich ich nútil k tomu, aby niektorí z bratov boli vysväcovaní a navštevovali okolité cirkevné obce. V roku 1929 tu bolo okolo 20 ľudí. Zväčša to boli emigranti, ale aj miestni

Karpatorusi. Svjaščenci patrili pod otca Vitalija ako igumena monastiera. Na Paschu 1929 sa dokončil ikonostas v chráme, pričom stolárske práce vykonával miestny veriaci a ikony písali mnísi. Keď sa v Počajeve dozvedeli, že sú postavené základy historickej cirkevnej tlačiarne založenej prepodobným Jovom Počajevským, poslali tu jeho ikonu s čiastočkou jeho neporušených ostatkov, ktorá ho zobrazuje na poslušani v tlačiarňi. V misijnom dome sa nachádzali tlačiareň, jedáleň (trapezária) a 10 kélií pre bratov. Koncom roku 1929 sa monastier rozšíril na 25 bratov, preto bolo potrebné postaviť na povale ďalšie kélie. O tri roky neskôr bola postavená nová budova tlačiarne s moderným tlačiarenským strojom. Práca tejto Misie zahŕňala aj prípravu kandidátov na svjaščenikov z nášho národa. Bola snaha o založenie Seminára - strednej bohosloveckej školy, pripravovali jeho výstavbu, no jeho zrealizovanie sa nakoniec nepodarilo. V roku

1929 sa uskutočnilo založenie organizácie Bratstvo a na tejto veľkolepej slávnosti sa zúčastnilo mnoho ľudí. O dva roky tu boli poslané veľké svätyne z Jeruzalema, Athosu a Srbska. Privítali ich v Bardejove, procesia prešla s nimi mnoho dedín a ľudia s radosťou vítali svätyne a klaňali sa im.

Otec Vitalij v roku 1934 odišiel z Ladomirovej, lebo bol vybraný Ruskou pravoslávnu cirkvou v zahraničí za severoamerického a kanadského biskupa. Na miesto igumena prišiel otec Serafim Ivanov a správcom cirkevnej obce sa stal otec Sáva (Struve). V rokoch 1932 - 1934 pricestoval do Ladomirovej okrem iných aj jerodiakon Kyprian (Pyžov), ktorý tu bol hlavným ikonopiscom. So svojim bratom jeromonachom Grigorijom, ktorý je pochovaný v Ladomirovej, v roku 1935 rozpisali celý chrám. K činnosti monastiera patrilo vydávanie periodík, bohoslužobných

a duchovných kníh, organizovali sa Dni ruskej kultúry. Vytvorili ruský pravoslávny zbor z miestnej mládeže, ktorý viedol I. A. Obletilov. Na podujatí „Ruskaja Jolka,“ pripravoval monastier deťom z celého regiónu darčeky na sviatok Christovho narodenia. Prosili ľudí prostredníctvom novín, aby im pomohli vyzbierať odev, topánky a iné potrebné veci pre deti žijúce v biede. Na vojenskom cintoríne v Ladomirovej postavili kaplnku ruským vojakom. Je tam pochovaných 300 vojakov z 1. svetovej vojny, z toho 200 rusov. V roku 1937 bola postavená „strannoprijemnica“ - dom pre hostí, keďže každoročne prijímali 2000 až 3000 návštevníkov. Výučba mladých učňov v monastieri už fungovala. Opäť sa však pokúšali o vytvorenie seminára - začal sa organizovať profesionálny profesorský zbor a nábor na štúdium na dvojročný bohoslovecký pastiersky kurz. Archimandrita Nafanail odišiel do Juhoslávie, kde zorganizoval zbierku na seminár. Vyučovať sa začalo v jeseni 1940. Najúspešnejší žiaci tohto seminára boli: Vasil Škurla (metropolita Lavr), ktorý 1944 odišiel s mníchmi do USA a neskôr sa stal hlavou Ruskej pravoslávnej cirkvi v zahraničí, Vasil Vaňko (igumen Flór) taktiež pôsobil v Jordanville, prot. Peter Cuper, Nikolaj Hvozda - pamätník monastiera a básnik regiónu, Ján Vanca - žiak ikonopisca o. Kypriana.

Politická situácia v Československu zasiahla do životov mníchov. Vypuknutie vojny spôsobilo problém s distribúciou kníh a novín. Nová štátna moc monitorovala situáciu v monastieri. Napriek tomu bratstvo pomáhalo rôznymi spôsobmi ako vedelo. V roku 1943 zamestnali vyše 40 utečencov z frontu, neskôr vytvorili 100 pracovných miest. S

približovaním frontu bolo jasné, že červená armáda ich len tak nenechá, v Rusku boli považovaní za nepriateľov režimu, preto odišli z Ladomirovej dňa 15. 7. 1944 takmer všetci mnísi aj s niektorými mladými poslúžníkmi. Otec Sáva Struve zostal s Ladomirovcami. Štrnásť mnísi dorazili do New Yorku 30. 11. 1946 a 1. 12. 1946 ich vo Sväto-trojickom monastieri v Jordanville privítal archiepiskop Vitalij. Do USA došla len časť ladomirovských mníchov, niektorí ostali v Mníchove, iní zasa odišli do Francúzska, Palestíny a Južnej Ameriky. Z Ladomirovej do Jordanvillu priniesli ikonu sv. Jova a niektoré ostatky svätých. Tam naša tlačiareň pokračuje aktívnu prácu do dnešných dní. Neskôr to bolo pod vedením metropolitu Lavra. Budovy ladomirovského monastiera boli po bombardovaní sovietskym letectvom celkom zničené, ostali po nich len rozvaliny. Sovieti ich bombardovali preto, lebo Nemci sa tu usadili a z veže chrámu si urobili rozhľadňu. Poškodený zostal aj samotný chrám. Otec Sáva prosil úrady o kompenzáciu

škody, no vyplatená nebola a monastier sa už viac neobnovil. Otec Sáva Struve zostal do konca svojich dní s Ladomirovcami a je pochovaný za Ladomirským chrámom. Pamiatku na monastier pripomínali každoročné slávnosti na počesť Štátia hlavy svätého Jána Krstiteľa, ktorého čiastočka mošči (ostatkov) zostala v chráme spolu s ďalšími moščami svätých. Ľudia z celého Slovenska prichádzali na celonočné bdenie, ktorého vrcholom bola archijerejská svätá Liturgia. V roku 1990 sa pravoslávna mládež zo Stropkova rozhodla v sobotu pred začiatkom vsenočného bdenia púťovať do Ladomirovej pešo a tak si uctiť toto sväté miesto. Dará sa to dodnes a na púť zo Stropkova už vyše 30 rokov prichádza množstvo pútnikov všetkých vekových kategórií.

Nikola Kahancová

Zdroj: SOROKA, Peter. Maják Pravoslávia, 2023. **Foto:** pravoslavnymonastyr.sk

***Knihu je možné zakúpiť si na:
duchovne-knihy.sk***

ROZHOVOR S DUCHOVNÝM OTCOM MGR. MARIÁNOM DERCOM, SPRÁVCOM CIRKEVNEJ OBCE MEDVEDIE

DETSTVO A ŠTUDENTSKÉ ROKY OTCA MARIÁNA

Vyrastal som v zbožnej rodine v Nižnej Jedľovej, v okrese Svidník. Môj otec bol kurátorom a tak sa trudil na slávu Božiu. Bol som najmladším z troch súrodencov a už v detskom veku ma zaujali ikony v chráme, z ktorých som si potom doma skúšal robiť náčrty. Základnú školu som ukončil vo Svidníku a pokračoval som v štúdiu na strednej Hotelovej škole v Bardejove. Zaujímali ma dejiny a cez to som sa chcel viac dozvedieť o Bohu. Po ukončení strednej školy som istý čas pracoval v hotelierstve v zahraničí, v rámci svojho odboru. Začal som kriticky porovnávať, čo má vo svete akú hodnotu, pozoroval vzťahy, zisťoval výhody i nevýhody takéhoto života. Ťahalo ma to viac k tomu duchovnému životu a tak po návšteve čudesných duchovných miest pravoslávnej Cirkvi som sa napokon rozhodol pre štúdium na PBF v Prešove, v odbore Teológia. Na fakulte nás bolo mnoho, bolo veselo, stretávali sme sa a dobrovoľne sa namáhali na Božiu slávu. Mali sme dostatok sily i blahoslovenia na rôzne akcie. Bolo to nádherné, tvorivé obdobie. Vladyka Ján bol milý, mal záujem o nás, podporoval nás svojou prítomnosťou a láskavým prístupom. Po príchode starca Timoteja na Slovensko v roku 2005, poniektorým mladým ľuďom plným otázok a hľadania, bolo odkryté ďalšie smerovanie v ich živote.

1. JE ŤAŽKÉ ZLADIŤ POSLANIE DUCHOVNÉHO OTCA SO SVOJÍM RODINNÝM ŽIVOTOM?

Poslanie pravoslávneho duchovného nikdy nebolo ľahké. Prichádzali a odchádzali obdobia relatívneho pokoja ako aj neprajnosti. Poslaním pravoslávneho duchovného je privádzať pravoslávnych ako aj inoveriacich a neveriacich ľudí k viere a pravému poznaniu Hospoda Boha, k spaseniu ľudských duší. Myslíme tu všetkých ľudí, vrátane rodiny otca duchovného. Ako funguje malá cerkov - rodina, tak podobne bude fungovať aj veľká cerkov - cirkevná rodina, cirkevná obec. Veľmi veľa závisí od duchovného rozpoloženia konkrétneho otca duchovného. Aký pán, taký krám.

2. PÁR ROKOV NA SVOJEJ CIRKEVNEJ OBCI SLÚŽITE VSENOČNÉ BDENIE V ČEŠŤ SVÄTÉHO SPIRIDONA. AKÝ MÁTE VZŤAH K TOMUTO SVÄTÉMU? KTORÍ SVÄTÍ SÚ VÁM BLIŽŠÍ?

Vsenočné bdenie v češť svätiteľa Spiridona Trimifuntského slúžime v noci z 24. na 25. decembra už nejaký ten rôčik. Do chrámu svätého veľkomučeníka Dimitrija v Medveďom je potrebné stúpať po strmom brehu a schodoch, čiže je potrebná určitá námaha. Tak podobne sa aj my počas pôstu namáhame a snažíme sa stúpať v myšlienkach a prosbách smerom nahor - k Hospodinovi. Som rád, že nás podporujú a na vsenočné bdenie prichádzajú skalní molitvenníci a duchovní, ale aj noví podvižníci.

Láska k Hospodinu Bohu, horlivosť za čistotu viery, ako aj jednoduchosť a molitvennosť svätiteľa Spiridona, sú pre mňa veľkou inšpiráciou. Podobne ako svätiteľ Nikolaj čudotvorec Myrlikijský, svätý veľkomočeník Dimitrij Solúnsky, svätý Mina, svätý Ján Ruský, svätý mučeník Maxim Gorlický (Sandovič).

3. V MINULOSTI STE BOLI NA POBYTE V MONASTIERI SVÄTÉHO JÁNA RUSKÉHO V GRÉCKU, AKE SPOMIENKY SA VÁM UCHOVALI?

Skutočná otcovská láska už nebohého otca igumena Timoteja, jeho úsmev, láskou vyžarujúca tvár a oči, slová pochopenia, ale aj prísneho poučenia. Samotná poloha monastiera svätého Jána Ruského v prírode 1, 5 km nad dedinou Pefkochori, tesne pod hrebeňom polostrova Kasandria, ďaleko od ľudí je úchvatná a mám ju stále v pamäti.

4. MÁTE NEJAKÝ INÝ DUCHOVNÝ ZÁŽITOK, KTORÝ STE ABSOLVOVALI A NEZABUDNETE NAŇ?

Určite to bola prítomnosť na Paschu Christovu, v Pefkochori, myslím, že to bolo v roku 2006, ale aj putovanie so starcom Timotejom po kresťanských svätých miestach v Turecku. Hlavne však pobyt v Kapadókií v mestečku Prokopion - mieste života a duchovného podvihu svätého Jána Ruského. Návšteva Počajevskej a Kyjevo-Pečerskej Lavry a prvá návšteva svätej hory Atos.

5. NIEKOĽKO ROKOV STE ORGANIZOVALI TÁBOR V MEDVEĎOM, AKÉ SÚ VAŠE ZÁŽITKY A SPOMIENKY?

V spolupráci s otcom Štefanom Pružinským sme rozbehli pravoslávne tábory u nás v Medveďom. Išlo o 11 ročníkov intenzívneho molitvenno-športovo-akčného týždňa, pred ktorým som nespal týždeň a po ňom týždeň dospával. Bolo to krásne a náročné obdobie, človek zistí aké sú jeho schopnosti a možnosti. Vďaka Bohu, sponzorom a obetavým vedúcim sa nikomu nič vážne nestalo. Týmto spôsobom pozdravujem všetkých účastníkov a vedúcich všetkých ročníkov. Obdivujem každého, kto sa dnes púšťa do tejto bohumilej činnosti. Klobúk, respektíve skufiu, pred Vami dole.

6. NEDÁVNO STE VYDALI KNIHU, O ČOM JE A ČO VÁS VIEDLO K TOMU, ABY STE JU NAPÍŠALI?

Názov knihy je Otec Savva (Struve). Dočítame sa v nej o podvihu neuveriteľného človeka, obetujúceho svoju mladosť a talent pre lásku k blížnemu a k Hospodu Bohu. Čo ma viedlo k napísaniu a aká je myšlienka knihy? Nuž, okolnosti života, Božia prozreteľnosť a prísľub, že keď dokončím a obhájam dizertačnú prácu, tá nezapadne kdesi do šuflíka, ale dostane sa k pozornému čitateľovi, ktorý bude môcť spoznať život svätého.

7. AKO BY STE POVZBUDILI MLADÝCH ĽUDÍ, MLÁDEŽNÍKOV PRE PRÁCU V BPM?

Prvá vec je, aby odložili mobilné telefóny a začali komunikovať a stretávať sa osobne. Po druhé, aby často navštevovali pravoslávny chrám, tam sa zapozerali na ikony svätých, modlili sa za očistenie duše. Po tretie, aby obetovali svoj čas na bohumilú činnosť pre Cirkev. Táto investícia sa im po rokoch vráti mnohonásobne. A nakoniec, ak sa dostanú ku knihe Otec Savva (Struve), a pozorne si ju prečítajú, určite v nej nájdu povzbudenie do boja o spásu svojej duše, ale aj duše blížneho. Je hodnotné pre náš národ, že otec Savva Struve, práve tu v našej zemi zložil svoje „kosti“ a ani v ťažkých časoch neopustil tunajších ľudí. Vďaka bratovi Alexandrovi Omaskovi (dnes monach Polykarp), významným zápisom svedectiev známeho historika a archivára A. K. Klement'jeva a výpovedí súčasníkov sa naskytla možnosť podrobne preskúmať jeho život a prostredníctvom tejto publikácie ho zachovať pre ďalšie generácie.

Za rozhovor ďakujú Eva Poperníková Eva Kahancová

NOVOKANONIZOVANÍ SVÄTÍ: STAREC GERVASIJ PARASKEVOPOULOS A STAREC ATANASIJ HAMAKIOTIS

Vo februárovom čísle našej rubriky pokračujeme témou z januára. Radostných správ o kanonizácii ďalších svätých pribúda, a preto sme sa rozhodli s nimi podeliť ešte v ďalšom čísle. O týchto novinách sa človek môže dočítať často aj na internete, avšak nie každý z našich drahých čitateľov má takú možnosť. V predošlom čísle Istiny sme si predstavili dve novokanonizované sväte z veľmi vzdialeného prostredia a životných okolností. Tentokrát ide o dvoch gréckych mníchov, ktorí majú okrem krajiny spoločné aj mnoho ďalšieho. Ku kanonizácii starcov Gervasija Paraskevopoulosa a Atanasija Hamakiotisa posvätnou synodou ekumenického patriarchátu došlo 16. novembra 2023. Poďme sa pozrieť na ich životy trochu bližšie.

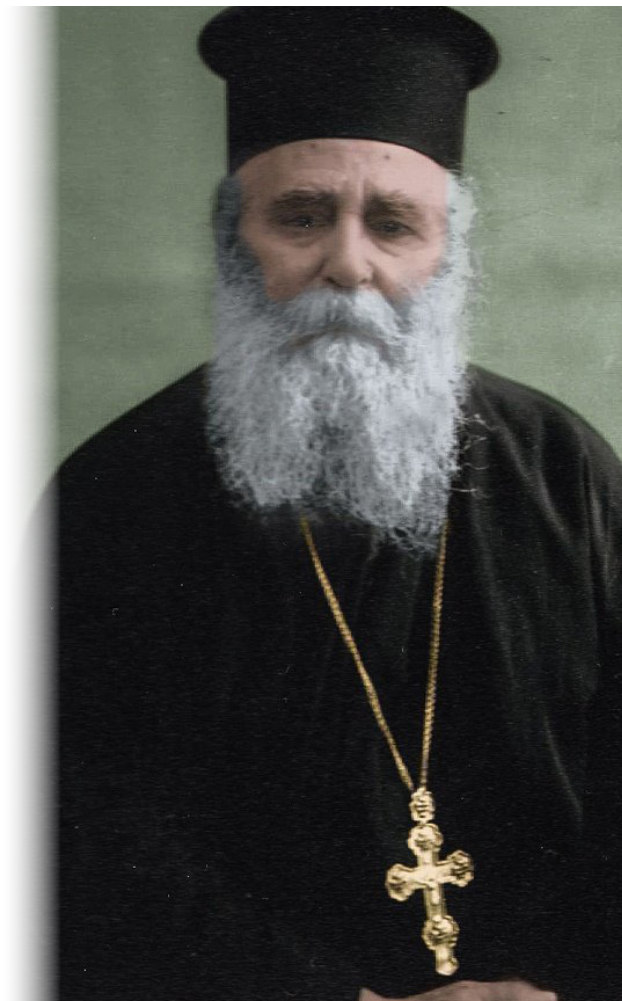
STAREC GERVASIJ PARASKEVOPOULOS (NAZÝVANÝ AJ SVÄTÝ GERVASIJ Z PATRASU)

Svätý Gervasij teda žil a pracoval v meste Patras väčšinu svojho života. Narodil sa 1. januára v roku 1877 v dedine Nymfasia (Kernitsa) v Arkádii. Ako dieťa sa stal sirotou a ľudia ním pohrdali. Jeho útechou sa stala Presvätá Bohorodička a návštevy monastiera Kernitsa neďaleko jeho dediny. „Bože môj“, povedal raz malý Juraj (alebo aj Georgij, to bolo jeho krstné meno), vidiac svätých na freskách monastiera, „Bože môj, daj, aby som sa tiež prilepil na túto stenu.“

Odvtedy uplynuli roky, avšak Boh vypočul jeho modlitbu a splnil jeho prosbu.

Malý Jurko Paraskevopoulos po mnohých dobrodružstvách, ťažkostiach, slzách a úsilí prišiel do Patrasu a zaklopal na dvere zosnulého metropolitu Patrasu Hieroteja Metropoulosa z Arkádie, ktorý sa teraz stal jeho ochrancom. Na jeho pohrebe sa Juraj prvýkrát stretol so svätým Nektárijom, ktorý pohreb vykonal.

V roku 1891 vo veku 14 rokov

vstúpil do monastiera Uspenija Bohorodičky z Kernitsy. V roku 1897 nastúpil ako mních do monastiera Uspenija Gerokomeio. V roku 1899 slúžil mladý Gervasij vo vojenskej službe. V roku 1904 bol vysvätený za diakona, po čom pôsobil taktiež v Patrase. V roku 1905 vstúpil do vyššej cirkevnej školy Rizarios v Aténach, keď tam nebol riaditeľom školy nikto iný ako svätý Nektarij Eginský, ktorý vďaka Božej blahodati predpovedal dôležitú budúcu cirkevnú úlohu mladého Gervasija.

Stručný životopis nám podáva roky a základné informácie zo života tohto svätca. V roku 1910 bol Gervasij vysvätený do kňazskej služby metropoly Patras. V roku 1912 slúžil ako vojenský kňaz v balkánskych vojnách. V roku 1914 získal titul doktora teológie na Teologickej škole Univerzity v

Aténach. V roku 1915 svätý Gervasij vyučoval teológiu na strednej škole v Syrose. V roku 1916 bol zvolený za igumena monastiera Girokomeio v Patrase. Od roku 1919 bol vymenovaný za správcu chrámu svätého Dimitrija v Patrase. V roku 1923 založil prvé katechetické školy v Grécku. V roku 1938 bol vymenovaný za Protosynkellosa (prvý pomocník biskupa) aténskej eparchie. Okrem iného tiež založil školu pre ženy v Patrase a mnoho iného. Ako vidíme, jeho život bol plný práce pre Christa a blízkych, resp. tých, ktorí pomoc potrebovali. Je to vskutku obdivuhodné. Tí, ktorí si ho pamätali, ho opisujú ako toho, kto bol horlivý učiteľ božských dogiem Cirkvi, bohumilý, svätý a ľud milujúci človek, kňaz chudobných a utečencov, vychovávateľ vdov a sirôt, zakladateľ prvej katechetической školy v Grécku, žiak svätého Nektária, slávny kňaz Patrasu milovaný ľuďmi, horlivý pracovník na vinici Hospodina.

Svätý Gervasij odovzdal svoju dušu milovanému Bohu, ktorému venoval celý svoj život, 30. júna v roku 1964. Každý rok práve v tento deň na výročie smrti svätého Gervasija sa v meste Patras a v škole v Anaplastiki v Sychaine, kde sa nachádza jeho hrobka, konajú slávnosti na jeho počesť a pamiatku. Svätý Gervasij moli Boha o nás!

STAREC ATHANASIJ HAMAKIOTIS

Starec Atanasij sa narodil ako George (Juraj) Hamakiotis v roku 1891 v horskej dedine v Kalavyrta. Vo veku 15 rokov sa stal novicom v monastieri a po ukončení seminára o 7 rokov neskôr sa stal mníchom s menom Atanasij. Vo veku 25 rokov bol vysvätený za diakona a v roku 1921 za kňaza vo veku 30 rokov.

V roku 1931 svätý Atanasij odišiel slúžiť do rôznych chrámov v Aténach. V roku 1936 bol menovaný rektorom chrámu Presvätej Bohorodičky (Panagia) Neratziotissa v Maroussi, ktorý sa stal známym v celej Atike vďaka plodnej práci práve otca Atanasija.

Posledné štyri roky svojho života starec Atanasij žil v malom monastieri Panagia Faneromeni, ktorý si sám postavil v Atike. Svätý Atanasij tam aj zosnul a stalo sa tak 17. augusta v roku 1967. Starec bol v tomto monastieri aj pochovaný. Jeho cela, osobné veci a jeho sväté ostatky tam spočívajú dodnes. Ľudia si svätého Atanasija predovšetkým pamätajú pre krásny spôsob, akým slúžil liturgiu, dobročinnosť a lásku, ktorú ponúkol všetkým ľuďom naokolo. Svätý Atanasij moli Boha o nás!

V roku 1990 sa stal zázrak, keď v oblasti Rodochori v Atike vypukol veľký požiar. Ohnivý plameň, ktorý všetko spálil, dosiahol aj monastier Panagia Faneromeni založený starcom v Balaši, v ktorom sú starcove mošči. Mníšky ho už opustili. Monastier však plamene nezasiahli. Oheň ho celý obkľúčil, dosiahol ropné nádrže a zhasol. Dostal sa k drevenému oknu celý starca, ale nedotkol sa ho. Narušené neboli ani stromy vo vnútri monastiera.

Tatiana Vasiliou

Zdroje: mystagogyresourcecenter.com/2023/11/two-new-saints-canonized-by-ecumenical.html, en.wikipedia.org/wiki/Gervasios_Paraskevopoulos#, orthochristian.com/133853.html. **Foto:** mystagogyresourcecenter.com/2023/11/two-new-saints-canonized-by-ecumenical.html, johnsanidopoulos.com/2021/08/elder-athanasios-hamakiotis-and.html.

MAJÁK PRAVOSLÁVIA

100 rokov od vzniku ladomirovského monastiera ako pokračovateľa pravoslávneho mníšstva na Slovensku (1923-2023)

Pravoslávny monastier a tlačiareň prepodobného Jova Počajevského, ktorý pôsobil v Ladomirovej na Slovensku v medzivojnovom období urobil obrovské misijné dielo pre obnovu Pravoslávia u nás. Jeho noviny a knihy boli posielané takmer do celého sveta a dodnes sú inšpiráciou pre vydávanú bohoslužobnú a duchovnú literatúru. Autor sa v knihe zaoberá podrobnou históriou tejto pravoslávnej misie na Slovensku, okolnosťami jej vzniku, duchovného aj sociálneho vplyvu na tunajších obyvateľov, opisom vydávanej literatúry, či osobnosťami, ktoré tu pôsobili. Text je obohatený dobovými fotografiami, obrázkami a ukážkami z jednotlivých kníh.

Kniha sa dá kúpiť v internetovom obchode www.duchovne-knihy.sk.

prot. Peter Soroka

MAJÁK PRAVOSLÁVIA

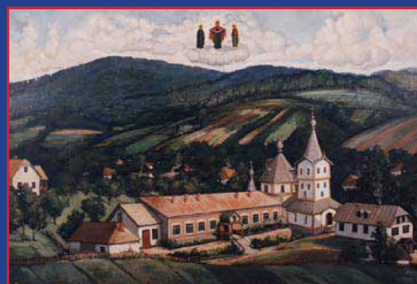
**100 rokov od vzniku ladomirovského monastiera
ako pokračovateľa pravoslávneho mníšstva
na Slovensku
(1923-2023)**

Názov: MAJÁK PRAVOSLÁVIA. 100 rokov od vzniku ladomirovského monastiera ako pokračovateľa pravoslávneho mníšstva na Slovensku (1923-2023)

Autor: prot. ThDr. Peter Soroka, PhD.

Počet strán: 144

Formát: A5

ISBN: 978-80-974611-0-2
EAN: 9788097461102

ISBN: 978-80-974611-0-2

Jazyk: slovenský

Vydavateľ: Občianske združenie Krypta s finančnou podporou Fondu na podporu kultúry národnostných menšín KULTMINOR

Vydanie: prvé, 2023

SVÄTÝ RAPHAEL Z BROOKLYNU, BISKUP, ARCHIMANDRITA A VIKÁR CELEJ AMERIKY /20. 11. 1860 – 27. 2. 1915/

Svätý Raphael bol biskupom ruskej pravoslávnej Cirkvi, pomocným biskupom v Brooklyne, vikárom severoamerickej diecézy a vedúcim antiochijskej sýrskej kresťanskej misie.

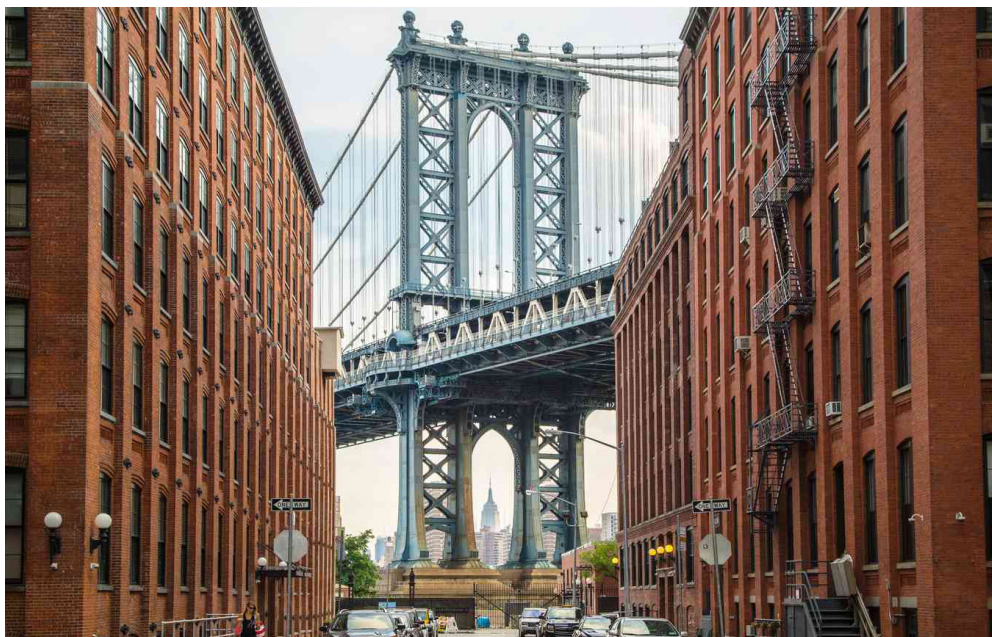
Narodil sa v dnešnom Libanone damašským sýrskym arabským rodičom pravoslávneho vierovyznania, ktorí prišli do Bejrútu, keď boli na úteku pred sýrskou občianskou vojnou v Damasku v roku 1860. Raphael sa najprv vzdelával na damašskej patriarchálnej škole, ktorá sa stala vedúcou gréckou ortodoxnou inštitúciou vyššieho vzdelávania v Levante pod vedením Jozefa z Damasku. V štúdiu kresťanskej teológie pokračoval v patriarchálnom seminári Chalki v Konštantínopole a na Teologickej akadémii v

Kyjeve, Ruská ríša (dnes Kyjev, Ukrajina). Po vylúčení z gréckej pravoslávnej Cirkvi, keď sa zistilo, že pod pseudonymom písal polemiky proti etnickému exkluzivizmu gréckeho duchovenstva v cirkvi svojej doby, ho privítala ruská pravoslávna Cirkev, kde pôsobil ako profesor na Kazanskej teologickej akadémii a bol poverený písaním protiislamskej apologetiky.

V roku 1895 bol otec Raphael vyslaný ruským cárom Mikulášom II., do New Yorku, aby spravoval miestnu pravoslávnu kresťanskú komunitu, ktorá vtedy zahŕňala najmä ruských, gréckych, rumunských a arabských prisťahovalcov. Konkrétne to bolo na žiadosť miestnych arabsky hovoriacich ortodoxných kresťanov, aby im ako kňaz, mohol slúžiť v ich rodnom jazyku. Raphael tvrdil: „*Som Arab od narodenia, Grék vzdelaním, so slovanským srdcom, ruskou dušou a americkým občianstvom.*“ Od roku 1903, po zvolení za „sýrsko-arabského vikára Ameriky,“ začal svoju notoricky ambicióznou misijnú cestu, na ktorej si osvojil polokočovný životný štýl, o ktorom bolo známe, že cestoval pešo, na koni, oslom a vlakom medzi trampistami a tulákmi.. Aj keď zašiel tak ďaleko, že svoju misiu rozšíril na Kubu a do Karibiku, ku koncu; počas svojich ciest organizoval svoju cestu okolo listov, ktoré dostával od roztrúsených pravoslávnych kresťanov v Amerike, a používal ich ako vodiťko pre svoje cesty, keď prichádzal a odchádzal z miest, aby vykonával spon-tánne krsty, sobáše a požehnaná.

V roku 1904 sa stal prvým pravoslávnym biskupom, ktorý bol vysvätený v

Severnej Amerike; chirotoniu vykonali v New Yorku arcibiskup Tikhon (Bellavin) a biskup Innocent (Pustynsky). Ako biskup v Brooklyne pôsobil až do svojej smrti. Počas svojej služby ako pomocný biskup ruskej pravoslávnej Cirkvi v Amerike založil súčasnú Antiochijskú pravoslávnu katedrálu svätého Mikuláša (Brooklyn), tridsať farností, postavil vyše 30 chrámov a pomáhal pri založení pravoslávneho monastiera svätého Tichona. V roku 1905 založil oficiálny časopis Antiochijskej ortodoxnej arcidiecézy Slovo a napísal mnoho vlastných diel, z ktorých väčšina zostáva nepreložená a nepublikovaná. Je známy predovšetkým tým, že bol prvým východným pravoslávnym biskupom Ameriky, svojou vytrvalou kritikou etnofyletizmu, exkluzivizmu a gréckeho nepotizmu vo východnej pravoslávnej Cirkvi, ako aj tým, že bol predchodcom arabského ortodoxného hnutia a patrila medzi prvých, kto integroval východnú

pravoslávnu Cirkev do multimédií s vôbec prvým vydaným východným ortodoxným časopisom.

Biskup Raphael bol pôvodne pochovaný v New Yorku až do augusta 1988, keď boli jeho pozostatky spolu s niekoľkými ďalšími biskupmi a duchovenstvom preložené do antiochijského dedinského tábora v Ligonier v Pensylvánii na majetku Antiochijskej arcidiecézy. Svätá synoda pravoslávnej Cirkvi v Amerike (OCA) svätého Raphaela oslávila na svojom zasadnutí v marci 2000. OCA si ho pripomína 27. februára, v deň výročia jeho smrti, a Antiochijská pravoslávna Cirkev prvú novembrovú sobotu. V roku 2015 Antiochijská arcidiecéza, OCA a ROCOR oslávili 100. výročie zosnutia svätého Raphaela. Jeho pamiatku si pripomíname 14. februára a 27. októbra.

Zuzana Sadilková

Zdroj a foto: en.wikipedia.org/wiki/

PLNENÁ OMELETA

Ingrediencie:

- 300 g tofu
- 3 PL lahôdkového droždia
- 2 ČL kukuričného škrobu
- 4 PL humusu
- 2 strúčiky cesnaku
- 1 červená cibuľa
- 60 ml rastlinného mlieka
- soľ a čierne mleté korenie (podľa chuti)
- 2 ČL olivového oleja

Postup:

Tofu, lahôdkové droždie, kukuričný škrob, cesnak, humus, mlieko, soľ a korenie vložíme do kuchynského robota a romixujeme do hladka. Ak je to potrebné, pridáme 1 - 2 lyžice vody. Cesto by malo byť redšie, podobné ako cesto na palacinky. Na veľkej panvici rozohrejeme olivový olej a opražíme na ňom nadrobno nasekanú cibuľu. Polovicu rozmixovanej zmesi vylejeme na panvicu s cibuľou a rozlejeme do tvaru palacinky. Pečieme 3 - 4 minúty na stredne silnom ohni. Ak chcete omeletu pekne zapečenú, obráťte ju a pečte ešte 1 - 2 minúty. Polovicu omelety naplníme obľúbenou plnkou a prikryjeme druhou stranou. Pečieme ďalšie 2 minúty, pričom omeletu zvrchu zatlačíme. Rovnako si pripravíme aj druhú omeletu zo zvyšku cesta.

PEČENÉ POLENTOVÉ HRANOLKY

Ingrediencie:

- 1 hrnček polenty
- 3 hrnčeky vody
- 1 ČL morskej soli
- cesnakové korenie
- tymián
- oregano

Postup:

Polentu si v hrnci rozmiešame s ostatnými surovinami a uvaríme ju do zhustnutia. Uvarenú polentu vylejeme do veľkej, fóliou vystlanej formy a uložíme ju aspoň na 2 hodiny do chladničky (môže to byť tiež cez noc). Stuhnutú polentu následne nakrájame na tenké hranolčeky a postriekame/potrieme trochu olivového oleja. Hranolčeky poukladáme na plech vystlatý papierom na pečenie a pečieme ich 30-35 minút pri 230 stupňoch do chrumkava.

Zuzana Sadilková

Zdroj a foto: fitrecepty.sk

NIEČO O NAŠICH REDAKTOROCH

jerej Miroslav Guba, technický redaktor

O mne: Volám sa Miroslav Guba, som pravoslávny duchovný v obci Sloviniky (okr. Spišská Nová Ves). Moja predchádzajúca cirkevná obec boli Čabiny (okr. Medzilaborce). Pochádzam z Košíc, kde s radosťou spomínam na mládežnícke stretnutia, lebo práve stretnutia s mojimi rovesníkmi (najprv s domácimi a následne - a o to viac - z iných cirkevných obcí), ktorí sa dokázali spolu stretávať, modliť i zabávať vo mne vzbudili túžbu po „pravoslávnejšom“ živote. A tak som si zobral za manželku tiež mládežníčku (Janku) a máme doma neustále mládežnícke stretnutia :)

Prečo prispievam do Istiny? Priznam sa, že počas môjho štúdia na Pravoslávnej bohosloveckej fakulte a bývaní na pravoslávnom seminári som neprispieval do Istiny. Bolo to asi preto, že som ju pravidelne čítaval ešte ako chlapec a cítil som niečo ako priveľkú zodpovednosť písať do tohto obľúbeného periodika. Dnes je situácia iná a popri kňazskej službe ma teší, že môžem pomôcť s tvorbou Istiny. Som technický redaktor, t. j. „nahadzujem“ články do počítača, pridávam k nim obrázky a pod.

Obľúbený svätý/svätá? Každým ďalším a ďalším obdobím života sa mi vynárajú (niekedy viac, niekedy menej) iní svätí, kde cítim, že oni nie sú „náhodní okoloidúci,“ ale naši blízki priatelia. Prvý svätý, ktorý ma v mladosti zaujal bol sv. Sergej Radonežský. Bolo to preto, že som bol žiak a keďže on, ešte ako chlapec, mal problémy s učením čo, sa však neskôr zmenilo a sv. Sergej sa stal patrónom študentov.

Obľúbený výrok zo Svätého Písma? „Blahoslavený ješ, Hóspodi, naučí mja opravdánijem Tvojím“ („Požehnaný si ty, Hospodine; vyuč ma svojim ustanoveniam“) Refrén, ktorý poznáme z utrene, je zároveň 12. verš zo Žalmu 118 (119).

Obľúbený výrok svätého? „Kto sa nemodí, je (duchovne) mŕtvy.“ Výrok, ktorý je veľmi vážny, ba až strašidelný. Spomínam si, že môj brat (o. Jaroslav) mal tento výrok pri svojej posteli, keď sme boli ešte chlapi.

† ИСТИНА

OBSAH

Akcie BPM.....	3
Pravoslávne Česko.....	5
Cirkevné dejiny.....	6
Liturgické okienko.....	8
Pravoslávna duchovnosť.....	10
Duchovné zdravie.....	12
Ovečka.....	14
Pýtajte sa.....	17
Monastiere.....	18
Rozhovor.....	22
Pravoslávie vo svete.....	26
Duchovná knižnica.....	29
Novodobí svätí.....	30
Recepty.....	32
O nás.....	33

Obálka:

Roždestvo Iisusa Christa v Prahe

Strana 2:

Sriténije Hospódne

Strana 35:

Bohоявлénije Hospódne –
PCO Medzilaborce a PCO Koňuš

Obálka:

Pozvánka na hokejový zápas

Dátum vydania: február 2024

ISTINA

Mesačník Bratstva pravoslávnej mládeže na Slovensku – SYNDESMOS

Ročník XIX/2024. ISSN 1335-6739. Číslo indexu: EV 3633/09.

Vydavateľ: Bratstvo pravoslávnej mládeže na Slovensku – SYNDESMOS. IČO 17 075 947

Adresa redakcie: Bayerova 8, 080 01 Prešov

Telefón: +421 917 577 715

e-mail: clanky.istina@gmail.com

web: <https://bpmorthodox.sk/istina/>
Uzávierka prijímania príspevkov je vždy 10. deň v mesiaci. Cirkevne schválené.

Šéfredaktor: Alexander Hričko - dočasne poverený funkciou

Redakčná rada: Ivana Bilá, Peter Bobak, Jana Gubová, Daniel Havaj, Eva Kahancová, Nikola Kahancová, Jana Kapraľová, Ludvig Kináč, Eva Poperníková, Zuzana Sadilková, Veronika Skysľaková, Tatiana Vasiliou Mihaličová

Korektúra: Zuzana Sadilková

Grafická a technická úprava: Jaroslav Smoleň, jerej Miroslav Guba

Tlač: GRAFOTLAČ Prešov

Objednávky na odber:

Bratstvo pravoslávnej mládeže na Slovensku - SYNDESMOS

Redakcia časopisu ISTINA

Bayerova 8, 080 01 Prešov

Tel. č.: +421 917 577 715

E-mail: bpmslovensko@gmail.com

Cena za kus 0,60€. Ročný príspevok 7, 20€ + poštovné na rok podľa počtu predplatných kusov (pre odberateľov zo Slovenska):

1 - 2 ks = 13 eur

3 - 10 ks = 16 eur

11 - 20 ks = 26 eur

21 - 40 ks = 36 eur

IBAN (Fio banka):

SK198330000002502282852

